

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. síniorija.

Cejna na cejlo leto 20 din., v zvönsztvo 30 din., v
Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Rokoptszí sze v Püconce májo poslati.

Naprejpilacsílo gorivzeme vszáki ev. düh. i vucsitel.

Lübézen za lübézen.

»Glédajte, kákso lübézen nam je dao
Ocsa: naj sze Bo'zi szinovje zovémo!
(1. Jan. 3, 1.)

Pá szmo notri sztópili vu szvéti tihi posztni csasz. Tak je, szvéti csasz more to bidti za gmáno i za düso; ár nasz szpomina na najszvetése: na szmrt tádánye nasega Zvelicsitela. Tihi csasz more to bidti, ár ka sze je tü godílo, za nasz sze je godílo i nasz goripozové na eto premislávanye: to szí csinio za méne Tí, ka bom csinio za Tébe jasz? . . . 'Zalosztno znaménye je, csi dinom-dánom szvetszki veszelic notri szégne vu té csasz. Nigda szo sze vu gmánaj vu posztnom csaszí niti zdávanya në godíla. Dneszdén je tüdi prepovedávamo, na keliko je mogócse.

Ka nam te szvéti posztni csasz globoko do szrdca more prineszti, to je povedano vu zgorányi apostolszki recsáj: »Glédajte, kákso lübézen nam je dao Ocsa, naj sze Bo'zi szinovje zovémo!«

Kak je ednök edem miszionárius goriprecsteo szvojim poganszkim poszlúhsávcom té govor i ga je edem nyegovi poszlúhsávcom doli steo obrnoti na szvoj jezík, je naednök goriszkrícsao: »Nê, to je në mogócse! Jasz ráj doliobrném: . . . naj Nyemi nogé kúsújemo.« Té pogan je meo csüténye od velikoszti one rêcsi. I dönok je távelikoszt, stera je vise vsze

míszli, sztanovita isztina. Bög nasz lübi, nateliko nasz lübi, ka nasz celö za szvoje sziní scsé meti, pröti nasim grehom ino falingam, pröti tomi, ka szí mi to celö nezaszlú'zímó. Tak je, On scsé to, On nasz vlecsé k-szebi, On nasz obiné na szvoje szrdce. Ah glédajte, vzemte na pamet to i dajte sze po nyem genoti, da nyemi na szrdce szpádnete. Glédajte, ka je csinio na szlédnye za nasz! Szvojega sziná dá tá za nasz na vsze oszramotüvanye i na vsze trplénye, szvojega sziná dá na kríza szmrt. I te szin, ki je Ocsé volo noszo vu szvojem szrdci, sze tá dá za nasz — za nasz! Ah düsa, vze mi to na szrdcé i híti z-ömrnosztjov Bo'zi szin bidti! Liki je edem János to grátao i vu radoszti ino trplényi notri do szmrti osztano. Liki je edem Luther to grátao i nam na to glédöcs példo pokazao. Liki tí to pri oni vídis, steri od Bo'ze lübézni zapopádjeni, vu vüpanyi veszéli, vu nevöli trplívi, vu molítvi obsztojécsi hodijo na etom szvéti i szo szebi i szvojim na blagoszlov!

Pravi lí i poszvedocsi z-tvojim 'zítkom :

Vcsi me tvoje trplénye
Z-'zítkom postüvatí,
I vsze moje hotejnye
Tebi áldüvatí,
Da tü tvojo lübéznosz
Zahválno szpoznávam,
I nyé bo'zanszko velkoszt
Vekveke zvisávam.

Délo.

Vu szrédnyega hípa krsztsansztva mislěny i je délo prevecs niszikoga réda meszto podzajélo. Poprěcsni cslovek naimre pôleg szvoje grüntne nature nescse nosziti déla telovne ali dűhovne trűde. Ár sze je pa vu historicznom szrédnyem hípi na szprávlanye zemelszkoga imánva niti nē delo kázalo za najprípravnejšo skér, nego vítězno csiněnye, ali pa szlűzba králi; záto je nemestvo, stero je vojszkűvanye za szvoje pozványe znalo, dojglédalo délo i délajócse. K-těm leži je csinilo tő, ár szrédnyega hípa katholicsanszke cěrkvi obcsno mislěnye je tűdi nē za visziko stímalo délo. Neszmerno redovníkov je bilō, ki szo vu kűdivajócsem baracskom pláscsi manyűkivanyi 'zivei, neszmerno kűdisov, kí szo z-manyűkivanya steli 'zivet. Niti visise popűsztvō, niti nemestvo je nē prestímalo délo, za potrebnō hűdo szo je dr'zali, stero za volo grehov liki Bogá preklěsztvo teži csloveka. Ali prisla je reformácija i pod nyé nászladom sze je pozdignola vrědnoszt déla. Reformácija je naimre navcsíla cslovecsansztvo na to, ka szmo od Bogá na délo pozváni. I ka nega prednyěsega i pozadnyěsega dela, ár vszákeféle delo — stero sze pôleg Bo'zega zákona szpunyáva, glihno vrědnoszt má, csi je sto z-vernoszti do Bogá i na pověkűvanye nyegove dike szpunyáva.

Szrédnyega hípa katholicsanszka cěrkev je

vcsenyé evangelioma tá prekrívila, ka je poprěsno grátalo vesko vűrvanye, ka sze zvelicsanye najlezej po álmostvi zadobí. Tak je hránilo szrédnyega hípa vadlűvanye vnogo 'zivilěncov kűdisov. Reformácija je poszvedocsíla toga mislěnya negrűntnoszt. Reformátorje szo kűdivanye, stero sze je liki ōpravek tr'ztva godílo, za grěh dr'zali i szo to vcsíli, ka krsztsanszka bratinszka lűbėzen rávnotak nemore trpeti nedėlavno manyűkivanye, tak delazmožni kűdivanye, liki nevolni vbűgi gladűvanye: záto poravnávanye szirmákov dugoványá naj gmána vzeme vu szvoje rokė. Kűdivanye je prepovėdala, ali po isztini vbűge i potrebűvajócse je bratinszka lűbėzen násztavno podpėrala. Taksega csiněnyá konzekvcncia je to bila, ka je protestánszko prebiválsztvo doszta bole pascsíivo, nyegovo délo bole zavűpno posztanolō, tak tűdi nahitroma bogatěse grátalo. Bogásztvo je pa dűnok nē potrosílo na szvoje obilno 'zítka priliko, nego na bo'zo díko i na osznávlanye szvoje dűse. Tő je to, za zemelszko imánye je nē v'zívanya, nē lėpe oblėke kűpilo, nego dűsevne vrědnoszti. Po tej sze je potom escse bole pozdigávalo i csűdno je, ali tak je bilō, kěm vecs je aldűvalo na dűsevna: na szvetloszt evangelioma, na znanoszt, na Bo'zo díko: tēm bole sze je bogatilo tak vu dűsevni, kak vu zemelszki. Po taksem szo posztanolī protestánszki národje szvėta najbogatěsi i voděcsi národí!

Eto lėpo osznávlanye je nevervanoszt i po

Podlisztek.

Bics nazâ tűdi scsukne.

'Zítka kėp. Máli román. Poszlovencso F. J.

III. Judka zácsa delati.

Pri Paliá hi'zi je sznėha zácsala lacse nosziti i zapovėdati. Műz je nē doszta racsűnao. Za sztárim vértom je ona naszledűvala. I razmíla je műdűs, kak trbė cėlo oblászt k-szebi potėgnoti.

Szvekėra szlaboszti, zmėnkanya je li hitro szpoznała, povűli nyemi je hodila, mítila sze nyemi je i nesztanoma je nėtila szrditoszt prűti Pisti. Dobra vertinya je bila, szkrbna 'zenszka, na vsze je pazko noszila, da nika na kvár nepride.

Ali szziromák je zűbszton trűpao pri Paliá

dveraj, escse i kűdis je mogao z-práznov turbov odhájati.

Kak nájevcs szpraviti — vkűpszposkrábati je bilō Judke nájevksė zelěnye i veszeljė; rada bi bila, csi bi vsze, cėla vész nyénoga máloga sziná, Petera bila. Mrzłica jo je obisla, gda sz i je na tő zmíszlila, csi de sze nyė z-Pistom deliti trbelo.

Ali vűpala sze je vu tom, ka sze szvekėr, Pali ocsa, nezmiri 'znyim nigdár. Kí je na Borisko escse izda csemeren bio, nyű je pa jáko rad meo, stera je telko prineszla k-h'zi.

Kapa escse, gda je te sztári Bedűk nanágli vmrű i cėla vrědnoszt je na Paliá rűke prisla, ár je Julcsa devojka k-nyima sla tecsasz, dokecs sze neo'zeni.

Pali sz i je zdá itak na tom trű glavű, kak bi nyim escse te slo, csi bi te delaven, krepek Pista tűdi domá bio, te bi sze escse pomágali,

fabricsnoj indusztriji naprenasztányena [nověsa vėrsztvinszka szisztėma pokvarila. Nevervanoszt je vöpreprävila z-velikoga tala lüdi to, ka je vszako dēlo od Bogá zavüpano na csloveka, zäto ono na Nyegovo diko moremo csiniti. Fabricsna indusztrija je pa tá presztävila razmere, ka je hitrē mogöcse bilo imánye szpraviti z-spekuláciov, liki z-pascslivosztjov i z-sparavnosztjov. Ár je pa vera odblēdila, szprävlyne imánye je z-skėri cío posztao. Dēlo je zgübilo szvojo najvisisov vretino, vu Bogá polożeno vero, prisziljenoszt, preklėsztvo je posztanolo znövics. Eden tao oni, ki szo sze obogatili, szo je zäcsali páli dojglėdati. Tá falinga zäcsa szvojo glavo podigávati pri nasem evangelicsanszkom lüdsztvi. Bojna, náimre pa po bojnszke szmecsene razmere szo povöli bilé spekuláciji, posteno dēlo je materiálmi nájem nē jáko melo. K-spekulatori je nalehci prisao pēnez, 'zivo je nalehci i privado sze je na luxus. 'Zaloszt, med vesznicske grüntnj vértov familije, vu bogatēse hi'ze sze je tüdi notriszpravo luxus, deklina szo 'ze goszpodicsine, imitalivajo varaski divat. To je velka falinga, ár na szirmastvo i na grēh pela. Csi sze ne povnéte z-luxusa i neperazmíte, naj vase düse oblecšete gori vu krsztsanszke vere i csiszte jákoszti szveklj bėli gvant, té szte zgübleni. Ár lüdsztva velikoszt od máter viszi. Dokacs szo mätere i nyihove cseri csiszte düsevno i telovno' pröszte, pascslīve i sparavne, tecsasz je lüdsztvo

tüdi mocsno, ali csi sze na luxus podájo, dela sze ogiblejo, zapravlocs 'zivėjo, te je ono lüdsztvo zgübleno. Evangelicsanszke matere i cseri, csi vasa düsa Krisztusova bode, té nase lüdsztvo obosztói i sze znövics pokrepf!

Znásaj kríz notri do szmrti.

(KEMPIS.)

Znásaj kríz notri do szmrti,
Za példo mej Jezusa;
Bögse sze ti je szkuziti,
Kak csi ti szunce szlja,
Csi ti je bár 'zítek teski.
Na nebésza sze zgledni,
Dobícsek ti má szrdce,
Csi neosztávis vere.

Veszėlili do sze veri
Tvojoj v-nėbi angelie;
Tak náides 'ze eti v-'zítki
Tröst, radoszt i veszėlje.
V-plemenitom 'zítka boji
Je prisao Jezus k-pálmi;
Kí je v-nėbo tak prisao
I tebi pöt pokazao.

Zlát sze v-ögnji ocsiscsáva,
Od necsisztöcse szprävla;
Kríz je mera vere práva,
Dobro sze v-nyem osznávla.

ár je toga szlaboga zrásza Martin dalecs od nyega zaosztano.

I vszemi tomi je tá deklina, Boriska zrok. Veliko odürnoszt je obsüto pröti toj szirotnoj 'zenszki. Gda je pa Julcsa tüdi mo'zá vzėla i Bedökovoga imánye polojno je vkrá szpadnolo, sze je vecs nē dao potróstati.

— Tö je bogme težka sztvár, — ercsé pri vecsėrji Judka, gda je delba minöla, ka je vėrsztvo rázno odíslo, stero bi lehko vküp osztalo. Kapa gda escse, ocsa, vase tüdi na dvöje odide, gda de Pista tüdi proszo szvoj tál.

Tö bi jasz rad vido — vu'zge nazá Pali ocsa, ka ta nyidva tál mela z-toga, ka szem jasz tesko szpravo. Ka tiszti ködiski plod szėde v-mojo örocšino, dam jasz narėditi táksi testamális, ka do sze szpomínali 'znyega.

— Tö nede doszta valálo, ájta, ár je testamentom mogöcse podrėti, tak právijö goszp.

notárius, pri Tóth Stevanovi je tüdi tak bilö, ka szo sze bratje med szebom tö'zili. Ali ájta, vi bi escse vu szvojem 'zítki lehko tak napravili, ka bi oviva nika nebi herbala. Peteca náj bode vsze, etoga máloga pojbéreca, právi Judka na szrdtėli szemta srájbjöcse dēte kázavsa, sterga je gori popádnola i küšúvala.

— Kak mīszlis tö Judka? popádnė rėcs Pali ocsa, kí je z-cėlov mocsjöv vküp steo drzati vrėdnoszt i nebögatnoga sziná vözaprėti i Borisko.

— Csi ví ájta rcsėte, tö nalehci vcsinite, escse vu 'zítki na náj z-mö'zom dáte szpīszati cėlo vrėdnoszt. Midva va do szmrti szkrb noszila na vász. Escse i práh doj podpihneva, gde szí doli szėdete. Brezi szkrbí te 'ziveli, liki eden máli král. Vsze szkrb doli z-vász vzeveva, ví te szamo zapovedávati. Moj mö'z je 'ze gücsao z-fiskálisom eto, gda je v-Szoboti hodo i tiszti je

Tak bodes Jezusa verník
I nyegov právi naszledník,
Na dobro gibki, vréli,
V-zrdci, v-dúsi prav zréli.

Vúpaj sze v-Bôgi do szmrti,
Vu szrdci boj pokoren,
Dokecs szí v-zemelszkom vrti,
Nyemi bojdi podlo'zen.
Ka más, — z-tém boj zadovolen,
Nemorjúj! boj miroven:
Vôszko pôť nezavr'zi,
V-nébo prides, tó veri!

SÁNTHA KÁROLY (F. J.)

Dober priátel.

(V-szobotskom Ev. 'Zenszkom drústvi v-posztnom verszkom zvecsarki goriprecstêla goszpá Kardosica 1925.)

»Fticsa z-pérja, csloveka z-priátela je mogôcse szpoznati«, právi prilicsna rêcs. I vu etoj pravici uprav nemremo dvojití, ár vídimo, ka sze lüdjé vu 'zítka k-szebi szpodobnimi elementi tûvárisivajo nájráj i oni sze dr'zljó nájbole, kê mislênye i znásanye je nyim nájvugodnêse. Cslovek na szamoga niháni nemre 'zivetí, potrebno nyemi je tûváristvo. Iscse szí tûvárise, z sterimi vküprazmécsi le'zi prenoszi 'zítka teskôcse. Z-sterimi sze vküp veszelí, sterim sze vu nevôli potô'zi, kí

tüdi tak pravo, ka sze tó nalehci zgodí. Jeli Martin? sze k-mo'zê obrnovsa govori.

— Tó je vsze mogôcse, nihá na meszti Marcin, steri je vu 'zené rôki taksi bio, liki méhki vôszk. Csi szamo ájta scséjô i nadale je lüscso kukorico.

— No na tó mo malo szpáli, velí nëpravvolno Pali ocsa. Z-edne sztráni sze nyemi je vidlo, z-drúge pa në — zemlé sze je jáko dr'zao, ali oviva je sztrahsno odürjávao; tó dvôje sze je vu nyem borilo.

Ali Jutka je në pomiríla, náimre kak je te máli színek rászti zácsao, szí je neszstanoma trla glavô, kakda bi mogla nyemi ogvüsati celo vrêdnoszť?

Tó dêtece je bilô vu nyénom szebicsnom hladnom têli jedína topla piknja. Dête je nezdravo bilô, nogé szo nyemi nakrivi raszle, sajtravo, te'zko je hodilo. Tomi je stela ona celo

táljempléjo vu nyegovi dobri i hüdi pripetjáj. Z-recsjôv, obcsütne dúse szí ziscse, z-sterimi podpéranyem le'zê doszégne blá'zensztvo szvoje. I da 'zelé od drúgi, da proti nyemi naj z-dobrov volov bodejo — za zájem more on tüdi proti nyim sztanoviten, odkritoga szrdcá priátel bidti. 'Zelno je tak, da vszáki cslovek szebi në szamo priátela, nego dobroga priátela poiscse. Hüdi priátel je neszreca, dober pa blagoszlov za csloveka. Sto pa nema priátela, je zisztnom milüvanya vrêden.

Mogôcse bi, postüvani priátelje, z-vász steri etak pravo: „Jasz doszta dobri priátelov mam, stere nezgovorno lüvim. Oni me tüdi lübijô i zevsze môcsi sze pascsijô mené szreznoga vcsiní.“ Tó je 'ze eden veliki blagoszlov! Za sterga hválo more dati Bôgi.

Ali jeszte eden, koga lehko za nábôgsega priátela imenüjemo. — Eden, kí nász nábole odvise vszega lübi, bole kak bi nász stosté drúgi lübiti mogao, kí táksa dobra zná z-nami csiníti, káksa od drúgoga nezídejo. Té nas priátel je Jezus Krisztus.

Za dobroga priátela právimo onoga, kí z-dobrov példov hodi pred nami. Táksi je pa Jezus. On je nájaksá példa. On je ponízen bio i krotek. Okôli hodécsi je zevszêmi dobro csinio, proti vszákami je prijaznívoszt i lübézen szkazüvao. Vu trplényi potrplívi i vszígdar gotov odpüsztití. Pascslívo je Bogá molo, Bôzo právdo

vrêdnoszť ogvüsati i záto je ráhsíla szvekéraneszstanoma prôti Pisti i vszígdar je nika znála od nyidva gücsati,

Szrécšala szem sze z-mojov drágov nevesztov, právi ednôk, parit je sla k-kántorovim, pa je 'ze zadoszta v-bremeni — i lehko sze trôsta vszáko vôro deteta. Pri sztüdenci szo z-prsztmí kázale na nyô 'zenszke. Ovo ide bogatoga Bényei Palíva sznêha, escse itak tiszto szüknyo má naszebi, stero je za deklínsztva noszila, i kak je 'ze ponoséna.

— Sznêha je . . . szkoron bi povedao komi; në meni i csemerno sze je vö z-híze obrno.

Judka je pa nadaie nalágala i bole razdrá'zd'zila i razcseméríla tó delo.

Boríska je z-céle môcsi na tom bíla, naj mo'zá z-ocsom vö zmirí, ali Judka je precí na nyidva szvedocsíla, ka za vrêdnoszti volo sü-

zdr'zao. »On je szvétí, brez gréha bio; On je vu vszem táli példo kázao vszém, stera szo isztin-szka, postena, pravicsna, csiszta lübezníva, stera szo dobroga glásza, csi je kákxa dobróta i csi kákxa hvála jeszte, tápremlávajte. (Filippi IV. 8.)

Dober priátel nam je, ki nász blá'zene vcsiníti scsé. Táksi je pa nevtajeno J. Kr. On sze trúdí, da nász vu etom, i vu prísesztnom nasem 'zitki blá'zene vcsiní. Goszpodin Bóg je csloveka na ete szvét sztvôro, da szvéto 'zivé i blá'zeni bode. Ali lüdjé szo odnyega odsztópili, zablódili, kak ovcé od dobroga pasztéra. Ka naj lüdi od pogübelnoszti, od szkvarjénya oberje i pripela nyi düse k-zvelicsanyi: Csloveka têlo je vzéo gori, ospotan je, szíromák je pôsztao, napunyen je z-cslovecsimi boleznosztami i tak je pôsztao nas dober priátel.

Za naso volo je trpo tákse mantre, da je krvávi znoj tekao 'znyega. Bicsüvan je, z-trnya je koróno noszo, oplüvan je i ospotan, za nasi gréhov volo na kríz razpéti i k-koncovi za nász je aldüvao szvoj 'zitek, ná nász mentüje od Sata-na oblászti.

I zdá je vu nebészaj tüdi nas zagovoritel vszigdár, gdakoli z-verov Bogá iscsemo. Vsza, stera vu nyegovom iméni proszimo, sze nam dá-jo, csi nam na dobro szlú'zijo, Neaihá, neodhája od nász, kak tó nê szamo ednôk zemelszki priá-

tata za ocsom, tak da je vsze zaman bilô, ocsa sze je nê zmiro.

Ednôk je Judka domô z-várasa prisla z-tém glászom, ka szta Pista i Boriska tüdi tam hodila pri fiskálsí, ár on scsé szvoj tao vérsztva od ocsé vkrá z-sztó'ziti.

Z vszega toga je pa szamo telko bilô isztine, ka je Pista pri ednom fiskálsí cimernan-szko delo vzéo gori, k-steromi je dobro razmo, za toga volo je hodo tam, da nyemi ogradcseka gráhko znova zagradí.

Judka je z-tém glászom velike obládnosztí szenzáció prineszla.

Pista de vász tó'zo, je lecajôcs posztánola pred szvekérom, steri je mirovno kadio na tornáci. Vsze nam vzemejo, tá szprávdívajo, csi nemo pazili. Vu vasoj ôrocsini de sze Boriska obiljávála — no vé ona tá sztori péneze, stere zdá tüdi malo postüje, ka pa csi escse notri szédev-kosár!

— No v-toga nigdár ne széde notri — sztróbi Pali ocsa. Marci naprézi, pelajmo sze v-Szoboto, prék vama dam vsze! (Dale pride).

telje csinijo. On je tisztí »dnesz, ki je bio vse-raj« „On je bio i bode do vekvekoma.“

On deli tákse dári, kaksí nieden priátel darüvati nemre, tákse, steri szo odvszê zemelszki kincsov vise. On z-szvojeaga szvétoga dühá darüje nam, steri vu nász sztvori csiszto szrdcé, stero Bogá lübi, odürjáva to hüdo, ogible sze gréha.

Tak Jezusa zisztnom za nábögsaga priátele szlobodno právim. Lübmó záto toga nebesz-koga nasega priátela i dr'zmo sze ga sztálno; isc-simo nyegovo zvelicsitelno mílosztsó, stera de nász z-gvüsnosztjov vodila do konca 'zitka nasega, gda nyega vu diki gori náidti mámo.

Lübléni moj priátel i priátelkinya, csi bi ti vu onom hipi 'zivo, gda je on eti po zemli hodo i csi bi sze gori pôzvao, naj ga poisceses, bi ga zagvüšno gori poiszkaó. Poiscsí ga tak gori dnesz tüdi. K-právomi priáteli sze brezi vszega vzd'rzá-vanya pribli'závamo, ár szmo gvüsní vu tom, ka nam szrdcá dobro 'zelê.

Kak sze ná pribli'závamo k-nyemi? — Vu veri, z-szrdcá vüpaznosztjov, z-onov sztálnov gvüsnosztjov, ka on nász má môcs zvelicsati i tüdi nász scsé zvelicsati. Csi mi bár nevidimo nyega, on nász vidi; csi mi nyegove récsi bár necsüjemo, on naso csüje. Csi sze nyega z-krepkov verov dr'zimo, teda on vszigdár, vu vszákom vrémeni z-nami bode i podpéraso de nász. »One, ki mené lübijó, jasz lüvim, i ki mené pascslivo isosejo, me náidejo.« (Prilik 8, 17.)

K-koncovi, kak mati scsém nísterna krszt-sangszkim materam na szrdcé zavézati. Mi matere szmo vszigdár z-düsom z-têlom na tom, da nasi otrokov dobróto, kak vu nájvéksoj meri naprépomágamo. Nê szamo za telovna, nego i za düse-va dobra nase decé sze nam je neodlásano pot-rébnó szkrbeti. Privádimo záto szvojo deco 'ze za mláda k-tomi, da sze k-Krisztusi pribli'závajo, szkrb mémo, da sze od nyega neodtühimo, ár je vu tom táli velka nasa odgovornoszt pred Bógom. Mémo vszigdár pred ocsmi nasimi Goszpoda zapôved: „Dopüsztite te málicske k-meni prihátati i neprepeóedávajte nyim, ár je táksi králevszto Bo'ze.“ On de veroszttüvao ober nyi, szkrbo sze bode za nyé rávno tak, kak sze je veszelio, blagoszlovo i szkrbo za ono málo deco, stero szo nigda one szkrbne matere k-nyemi prineszle.

PODPÉRAJTE
„DÜSEVNI LISZT“!

Prvi 'zganyar palinke.

(Ruszoszka pripovészt, píszao TOLSTOJ LEO.)

Eden sziromaski rusznyák (páver) je brezi záütrika odísao orát, máli falat csarnoga krúha szi je djao vu turbo za obed. Kak vö pride na njivo, doj vrže zgoroyi ponoséni i szpozakrpani kapút, i doli ga dene na konci nyive bodócsi grm, turbo pa szkrbno podnyega potíszne. Potom prepre'zé sztáro harino (gebe) pred plüg i zácsa szkrblivo orati. Bár je vöre në meo, záto je nyegov i konya 'zalódec prav obsúto pribli'závanye poldnéva, lacsniya szta grátala. Vöodpre'zé obrüdjénoga sztároga konya i püsztí ga na trato pászt, on pa pomali k-grmé ide, doj sze potüli i pod kapútom zácsa iszkatí turbo z-krúhom. Turbe je në bilô. Bóg drági, kama je turba z-krúhom? Sto bi jo odneszao? Zácsa szam szebé szpitávati. Vê szem ni 'zive sztvári në vido tü hoditi! Tô je bár csüdno delo, nikoga szem në vido tü hoditi — i dönok mi je nikák vkradno turbo z-krúhom vréd!

Te hűdi je bio, kí je cukno rusznyáka turbo z-krúhom i zdá je tam kücsao v-gósztom grmej i náležno csakao, kak de preklinyao obó'zani gláden rusznyák, kakda szpádne nyegova gréhsna dűsa nyemi nahitroma v-porob.

Ali nas rusznyák je miroven cslovek bio (ruszi szo pokorni i në náturni lűdjé), sorsi sze je pôdao: „Najbode“ je pravo vu szebi. Záto csi nemo jo obeda, nepreidem. Zagvűsno, kí mi je krúh odneszao, je lacsen bio, Bóg nyemi dáj na zdrávje!

Sô je k-sztűdenci, nápio sze je vodé, potom napre'zé naszűtsenoga konya i mirovno je dale orao do vécsara.

Te hűdi sze je nezgovorno razcsémero. Szram ga je bilô, ka je rusznyáka në mogao vszvoje skrepcé zagnóti — në ga je nagno na preklinyanye, i tak v-gréh zamre'ziti. Pobiti vu obrázi 'zaloszten ide doj v-pekeli i tam je pove-dao Beelzebuli, vragôv poglavníki, kak ga je, rusznyák oszramoto, meszto toga, ka bi preklinyao, je dobro 'zelo, naj nyemi nazdrávje bode.

Poglavník vragôv sze je malo në razpócso vu csemeráj. »Csi te je rusznyák oszramoto, to-mi szi szam zrok, nôro szi odpravo delo szvoje. No szamo bi escse tô trbelo, ka bi sze lűdjé odevadili preklinyati, zavolo vnogo cerkvéo 'ze tak jáko zbo'zno sztoj nase pozványe. Vecs nika

nê trbê, li szamo etakse nôro csinénye, kakse vu tebi jeszte i prázen bode sztao pekeli.

Trí lèta vrémèna ti dam na proba, csi te-csasz rusznyáka nenavcsís preklinyati, vecs mi neprídi pred ccsí, ár te v-'zegnyenoj vòdi dam szkôpati!!

Te mládi vragícs je kak 'zujca drgeta' od sztrá-ha, kak je csűo 'zegnyeno vodô naprénosziti. Hitro gori ide pá na zemlô, tere szi glavô, kak bi mogao toga pokornoga rusznyáka szebi pod-vr'zti. Po vnôgom premislávanyi vö zbrodi edno vragometno pôti, po steroj ga zamre'zi.

Vu ednoga sziromaskoga delavca podobo sze je djao i sô je k-rusznyáki szlűzbo iszkat. Telko je gucsao, proszo rusznyáka, ka je on kak dober delavec, — nede ga proszo lóna, veren de nyemi, vu vszem de ga bógao, naj szamo sztrê-ho dobi prinjem — ka ga je naszűdnýe té pomilűvao i k-szebi vzéo. No drági moj vért, zdá szamo vu vszem na méne pazi, bos 'ze vido, kak sze obogatis pomeni. Vért je privolo, ka de vu vszem po nyegovom nacsrti csinio, li naj ravna vérsztvo nyegovo, kak sze nyemi vídi.

Vu tom leti szo szi szôszedje 'ze zácsali edem drűgomi sepetati, ka je rusznyák nôri grá-tao, szploj nyemi je pamet odísia. Ka bi nebí bio nôri, da je cêlo vesko müzgűno z-'zítom zaszejao?

Ali në szo sze dugo norcsárilí. Prigôdilo sze je, ka je v-tisztom leti kaple de'zd'za në blô i szôszedov szejanye je od velke híce vsze vö-zgorelo, nas rusznyák je pa v-műzgi teliko 'zita pripôvao, ka je kam në vedo szrániti. Hlápéc je vértá obogato!

Na prűsesztno szejátev je vragícs hlápéc tanácsivao vérti, ka de dobro bregé zaszejati. Tanács je pá dobro prineszao. Vu tom leti je velka mokrôcsa bila, nesztanoma je de'zd'zűlo. Szôszedov szűlje je vsze szpoleglo i zagnűlilo, rusznyák je pa po bre'zin zrêberjaj bogat pôv dô-bo, tak da je od radoszti malo nej odnoro.

Ka mam csiníti z-telkim szűljom, szi premisláva vu szebi te obogateni vért? Vsze nemorem dati szemleti, ár sto bi tô mogao potrositi? Odati telko tüdi nemre, ka bom csinío z-telikimi pè-nezi?

Hlápéc vragícs nyemi je pá pomogao. Náv-cso je vértá, kak trbê z-'zita palinko 'zgati. Rusznyák je zdá názgao doszta, doszta palinke!

Te hűdi szi je szmehécs meno roké. Moj je rusznyák, miszli v-vszebi. Vu velikoj radoszti

je nê mogao zatrpeti, doli je bê'zao v-pekeli na-znaniti Beelzebuli poszlanya szvojeja nâszhaj.

No moj szluga, ka je nôvoga na zemli? píta te sztári vrág mládoga. Na znánye vam dam, velicsanszki goszpôd, vsze je v-rédi, delo jako lepô ide. Rusznyák 'ze tak preklinya, kak eden sztári huszárszki ôrmester. — No csi je rêszan tak, tó 'ze jasz szam poglédnem, odgovori glavár vrág i ide z-tém mládim gori na zemlô.

Rávno tiszti vecsér je rusznyák velko goszt-senyé dr'zao, tam szo bilí vszi veski bogatásje kostávajôcsi nepoznano 'zarécsa pítvino, — palinko. Rusznyákójca je natákala kupice i ponú-jala je gosztom. V-sztola küklê sze je poteknola szirôta i edna kupica je doj szpádnola na zemlô: »Vrág te je v-materi!« — trôbi rusznyák, zakâ nepázis! nê je tá drága pítvina na szrdtêla polê-vanye valón. — Te mládi vragics z-laktom dreg-ne toga sztároga v-rebro: csújes, kak lûsno pre-klinya — 'ze neprávi: „na zdrávje“. Rusznyák nadale preklinya i zdâ szam zácsa kupice okôli sztola nosziti i gosztom ponújati.

Med tém eden szíromák delavec príde k-rusznyáki, gléda gosztsenyé, doli szí széde tüdi med goszté i nisteri pó'zér doli pó'zené po gúti. Rusznyák meszto toga, ka bi kupico dao szíromáki, sztrahsno zácsa brumbrati: »Lehko naj jasz zapájam celo vész z palinkov?« Tó sze je pá jáko dopadnola glavári, ali te mládi nyemi kivne: szamo malo csákaj, vido bos eti escse nácsise delo!

Gosztjé szo pilí, vért 'znyimi vréd, medtém szo sze edem drúgomi prilizávali, vértá zvisávali. Nyúve recsí szo maszne bilé, liki szalo. Te mlá-di vrág sepecse tomi sztáromi: li csákaj edno malo, zdâ szo escse szamo te prvi pint szpilí, záto sze edem tomi drúgomi mítíjo, prilizávajo, kak lisztjáki. Ali da te drúgi pint 'ze tüdi v-'za-lôdce szpó'zenéjo, te do 'ze divji, kak vucké! Gosztjé szo pilí z-toga drúgoga pinta, zdâ szo 'ze bole hrabucsili, recsí szo sze nyim zadráva-le, glász je csrepháti grátao. Grobianscsino szo potákali, fige kázali edem drúgomi pod nôsz, nê szo meli meszta vu kô'zaj, szúnyávali szo sze, palice szo prisle naprê i eden ovoga szo uprav naklesztíli, z-krvávimi glavámi szo vdérjati edem na toga ovoga. Nájvecs je faszirao hi'zen vért, koga szo prve nateliko zvisávali.

Beelzebul, vragôv poglavník, je glédao bít-je i sztrasno sze nyemi je dopadnola. Zadovolno

je poteckao mládoga po plécsaj erkôcsi: bravo! prevecs je dobro!!

Li szamo escse malo csákaj, ercsé te mládi, escse po etom príde to glavno. Zdâ da te drúgi pint pijéjo szo bêszni, kak vucké, ali naj toga trétjega zacsnejo pití, do táksi kak szvinyé!

Gosztjé szo pilí. Pilí szo trétjega i pomali szo sze szploj zamocsali. Jezicke szo sze nyim o'zmétsali, nê szo sze steli vecs obracsati. 'Ze szo szamo muklali, v-tô formo tak da bi szvinyé krôfkale. K-koncovi sze pobérajó, vért je vö-szprevája. Po dvoriscesi, po vilicaj eden za drú-gim sze tá z-obrnéjo i vu blati brezpametno dre-venejo. Hi'zen vért je rávno v-eden krávjí lején szpadno na obráz, vesz szkalísani je le'zao v-gnôji, kak prascsis.

Tó sze je pacs povidlo pekla glavári. Hej da szí kraszno pítvino zbrodo vö, szluga moj! Ali povê mi, z-koj szí jo zgotovo? Zagvûsno vucsá, liszicsjá i szvinszka krv jeszte v nyê zmêsana.

Nega ni edne z-tê! Nika drúgo szem nê vcsino, szamo telko, ka je 'zito obilno obrôdilo. Dokecs szo v-szúkesíni 'zíveli, szo ponázni bilí, zado-volili szo sze z-málim ali obilnoszt i bogásztvo nyim je odevzêlo csedno pamet, nê szo sze vecs dáli po bo'zem dúhi ravnati, nê szo bôgali dúhovno rêcs. Palinka je gori zgrô'zala nyihovo krv, zmô-tila nyim je pamet, i tak szo posztanoli szpodob-ni k-lisztjáki, k-vucké i k-szvinyé. Dokecs do pa-linko pilí — tecsasz zvirína osztánejo i vragôv porobje bodejo. Te sztári vrág je milosztívno pohválo toga mládoga. I prebráno odlikóvanye nyemi darúvao, jáko je zadovolen bio 'znyim.

Ka nam velí hi'zen vrács?

VII. Hrána ali 'zívis.

Zdrávje i dela szpodobnoszt nam je li tak mogôcse obarvati, csi z-delom ponúcano môcs i o'zívávajôcsa 'zéra dugoványa z-nôvov hránov i pocsinkom ponôvimo i namesztímo.

Têla goridr'zánya potrêbcsina, ali szí boj-di hrána sztoji, stero nase têlo potrebuje z-ná-raszov, z-szkopelin, z-tekôcsi dugovány i z-zráka, tó je tó: núcamo zrák, vodô, szô, vu dugová-nyaj bodôcso belojno, cukér, mászt, nâszitna i 'zér majôcsa dugoványa. Z tê k-deli primêrno sze vszáki dén eden tál ponúca i tó moremo nazá szpraviti, tó je tó moremo jeszti i piti. Csi sza-

mo edne dôbi hráno v'zívamo, z tém tēla pot rēbcsino nezadovolimo, li zmēsana hrana: náraszov i sztvári bodôcse hráne v'zívanye, dájó tēli 'zelejôcsi nászit i 'zér.

Z-hráne po 'zalôdca i csrêv predelanyi te hasznoviti 'ziroven tál vu krv i 'znyôv vu cêloga tēla tále pride, te nehasznoviti, brezi 'zéra bodôcsi tál pa, kak lején odhája z-tēla.

Vísesnye krmlenye tēla túcsavo szprávi, preszlabo pa z-lôsi i oszlabi tēlo. Vnogo meszá v'zívanye je nē zdravo, ár vise potrebcšine naszišáva, szploj z-náraszov 'zivilénye pa oszlabi (vegetáriánye). Nas 'zívis je nájnórnálnési, csi je z-²/₃ tála z-náraszov, z-¹/₃ pa z-sztvári országa vzéti. Od v'zívanya hráne i nyé 'zéra, ali nászitnoszti nászhaja, szo li na tō poszpodobni lúdjé (doktorje) pozváni dati tanácse. Eti szamo nistere poprēsne i vszáki dén pred ocsmi potrebnô dr'zécse vorcane scsém imenüvati i gori posztaviti: Vu jesztvini dr'zmo mertük. Doszta jeszti i piti skôdi zdrávji.

Deca vecskrát morejo cšeresz dnéva jeszti, kak ti odraseni, ár tē k odraszki vecs potrebújejo i da máli 'zalôdec májo, nyim nagoszté trbē jeszti. Szamo v gvüsní hipaj jējmo, ná 'zalôdec má vrēmen gori zdelati. Cecátja deca cšeresz dnéva 8-krát, szledi 6-krát morejo ce cati; deca 5-krát lehko jē vu dnévi, odrasenim je pa zadoszta trikrát.

Nē je dobro frisko jeszti, i hrána dobro zgrízena more v-'zalôdec pridti, da sze le'zi gori zdelá. Csi szo nam zobjé natô neprípravni, teda szí zobé moremo dati namesztiiti z-naprávenimi, ali pa z csisztov tēkôcsov hránov bole sziveti. Med jésztvinov kak nájmenye pítvine nūcajmo. Obtrúdjeni vcsaszi neidmo jészti, i za jesztim vcsaszi nezacsniimo v-krepko delo. Hrána, pítvina ná nebode prevecs mrzla i nē vrôcsa, ár tá kvarí 'zalôdec i zobé.

Z-beté'zne sztvári, ali z-vonyécsega szkvar-enoga meszá neszmimo jeszti, ár sze szkvarimo — zocsemériti sze známo. Mléko je nábôgse szkúhano piti, szirôvo nē. Gobe szamo tákse émo, stere dobro poznamo. Z-necsisztimi rokami ne primajmo hráne, pred jésztvinov je trbē zaprati. Krúh vszigidár z-csisztim prtom more pokriti, ali notri zoszúkani bidti. Órocsno varmo hráno tūdi od mūh.

(Nadaljávanye pride.)

Gusztáv Adolfa Drűztva 71., v-Düsseldorfi dr'zàni glávni gyűlés.

Pozdrávlanya.

Gusztáv A. drűstvo je szvoj 71. létai glávni gyűlés v-Nemskoga országa v-Raine dr'zèle ednom nájvéksem varási, v-Düsseldorfi 1926. oktobra 3—7. bodôcsem vrēmeni dr'zalo. Csiovek bi tak miszlo, ka vu Rajne dr'zéli jáko nega evangelicsancov, ár je nesztanoma tak csüto »Das katholische Rheinland« (kath. Rajna dr'zela). Pa dônok jedino v-kath. Köln varási 130,000 evangelicsancov prebiva i rávno telko v-Düsseldorfi. Protestánstvo sze je 'ze vu zacsétki med nemci tam rászúriilo. Vu Düsseldorfi 16 ev. cerkvéo jeszte. Med nyimi je náznamenitēsa tak zvána »Johannis« cérkev. Tá pôleg szvoje velke mere med varasa nájvékse cerkví szlihsi, za nyôv pride escse szamo 16 lét sztojécsa »Kreuz Kirche« stera csi je bár od te ove ménsa, dônok v-nyé vise 2000 lúdi má meszto. Vu zvônēsnyi táli varasaj tūdi vecs evang. cerkvéo jeszte. V-Düsseldorfi i vu krajínai bodôcsi cerkváj oktobra 3.-tjo nedelo szo z-vônēsnyi országov vkűp pridôcsi nemski evang. dűhovnici odprávlali bo'zo szlűzbo, kakti: bukarestszki, veralii, olműtszki, grádski, bruckeski i. t. v. Vszi tej dűhovnici szo od G. A. drűstva blagoszlov-noga dela, szpráviscsa i cila predgali i szpômenili sze z-onoga velkoga mó'za, Gustáv Adolfa, svédskoga kralá, kí je evaagelicsanszko vero vu onom vrēmeni, gda jo je prôtireformátia zniciti stela, obarvao, 'zitek szvoj vu boji zanyô gori aldűvao i 'zelen mir vözbojűvao. Nyegovo imé noszi tō drűtvo, Tak je Rajne dr'zèle prebiválsztvo csisztí kēp dôbilo zdá od toga drűstva pozványa i cila. Za tém pa med 12—1 vörov na lépom „Teiterallee“ meszti je dr'zàni lűdszki gyűlés, na sterom sze je velka vno'zina szprávilá vkűp drűstva voditele pozdrávlát i csesztiit. Düsseldorfa igre chorusa moske kotrige, stera 80 kotrig racsúna, je Bach-a lépe chorále igrála za návod. Popévao je escse z-500 kotrig sztojécsi mózki i 'zenszki szmēsni chor (dalárda) dűso bűdecse, szrdcé podigávajôcse chorále (cérkevne peszmi). Po sterom szo Ulrich grádski dűhovnik pozdrávlali vkűpszprávlano vno'zino.

Na tom gyűlési sze je szkázalo, kakso môcs zasztápa evangelicsansztvo vu etom 430,000 sztancsarov racsunajôcsem varási. — Po poldné-

vi ob 1/25-toj vöri je v-„Planetáriumi“ (Rhein-halle) zmožnoj presztranoj nébnoj dvorani dr-záno vküp prihájanye. Ka kelko lüdi sze je szpravilo vu etoj presztranoj nébnoj dvorani vküper, szem sze në zadolo csüdivati. Vjedinye-na szpévna dalárda je i eti obszlúzávala lépo cérkevno popévanye. Dvoráne vizika néba, tak da bi vtonila szpévanya glásze. Igre chorus je tüdi chorále produktêrao. Tak popévanye, kak chorusa igranye je na poszlhúsávca on obhod zbüdilo, da bi bethlehemszki angelov serezje popéváli. „Nebésza glászijo vekvecsno ga diko“, tó lépo peszem szo popéváli. Nezgovorno lépo podigávajöcse je bilö igre chorusa (bande) naprêdánye, igrali szo po Bethoveni pizsane cinkorne. Tak lépoga popévanya, kakse je bilö, »Lobe den Herrn, den mächtigen König der Ehren« (Dicsi düsa moja dike vekvecsno ga kralá) peszem, stera sze je z-5000 lüdi grla tak impozánsno glászila, ka je od dvorane presztrane nébe nazâodebijajöcsi náglasz priszpodoben bio k-nebeszkomi trobüntanya glászi, cêla dvorana je grmêla. Naszledüvála szo pozdrávlanya. Obprvim je pozdravo Dr. Niemöller, Elberfelda dühovnik Rheine i Westálie G. Adolfa drüstva vodni predszednik, vküp szprávlene goszté. Vu szvojem pozdrávi sze je med vecsim szpömeno z-Siegfried vrêmena 'zivöcsi Rheineinszki nemcov, stero vrêmen je k-vezdásnyemi priglihávao. Szpömeno sze je z-onoga vrêmena indasayi pripovészt, prigode z-Niebelunga vernoszt i tedaisnyega zmožnoga caszarstva, stero ga hipa szo pozdignyeni escse i dneszdén sztojécsi lépi romanticsni grádovje i Dómi (cérkvi), steri vszi glászijo caszarstva lübézni szpráviscsa. Mi vszi szmo eti v-Rheinlandi za vere volo od pápa prekukunyeni bili, ali od toga doszta prijétnése mam eti vküp szprávlénomi viziko postüvanomi obsinsztvi nazaánye dati, — je pravo. — Tó je pa *Krisztusova lübézen*, stera nase Gusztáv Adolfa drüstvo obhodi i povodjáva pri zvönésnyi országov verebratov nasi pomáganyi, ne glédécsa národnoszt i jezika. Eta Krisztusova lübézen naj prebiva eti med nami v-Düsseldorfri pri priliki tanácsivanyi nasem. Za nyim szo Rheinlanda Generálsuperintendens (glaven püspek Dr. Klingemann nadaljávali pozdrávlanye. Ete sztarec, ali 'zerjávoga jezika i toploga szrdcá dühoven goszpöd je bio on mó'z, ki je vu Stockholmi dr'žanoj Szvetovnoj konferencii batrivno récs zdigno vu evangelicsansztva interesi pred angleskimi, amerikanszkimi i francuskimi zasz-

töpnikmi i poszlanctmi. Obama govornikoma je Dr. Rendtorff lipcseiszki theologiczni profesor, G. A. drüstva orszacszi predszednik, vu prijaznivi recsáj zahválo pozdrávlanye. Zanyim szo pozdrávlali drüstvo i te vküp szprávlene, Smend liszei superintendens (z-polszkoga), Beyer burgelandszki superintendens i Broser neutitscheini (morva) dühovnik. Nakrátci szo szpoznávali szvoji vernikov štátvo. Smend v-prvési preiszki dr'zél Pozen krajini prebiva. Nyegovo naprêdávanye je vszákoga globoko odhodilo. Nemski evangelicsancov 3/4 tál je moglo oditi, tam niháti szvojo krajino. Tak szo gmajne vküppotégnylene, ár szo dühovnici tüdi odegnáni. Velka düsevna nevola je povszéd vu nyegovoj krajini. On tál evangelicsancov, steri no csi szo pregányani i dönok tam osztali, krepkêsi i vu veri negyenyeni bole, kak prvle, z gori odraseni 75 odsztotin rédno hodi k-szlúzbi bo'zoi. 100% pa rédno 'zivé z-vecsérjov Krisztusovov. Mater dú'znoszt je domá pri hi'zi vu mater-nom jeziki osznávlati otroke szvoje. Vandrajöcsi predgarje vszijo deco verenávuk i na konfirmacio. Nemüdno pomöcs proszi na nemski voditelov oznávlanye, ár je 'polszka vláda zvön 3 söl, te ove vsze vkraj vzéla. Prav nam je bilo csüti záto, gda szo sze Smend od národne i verszke mantre szpömenili i etak szo erkli: Nasi tó'zb vrêmen je 'ze minölo, mi po lasznom pomáganyi hitimo naprê tak vu národni, kak vu verszki razmeraj. — Té öszvêtek je 2 vöri trpo v-Planetáriumi, ali nikomi sze je në prevnô'zao. Vsze ete vküpvzévsi: Té nedelni dén je liki edno pripravlanye bilö k-ütrásnyega dnéva velkomi deli. Rheine krajine protestánstvo je zaisztino öszvêtal dén pré'zivelo.

(Nadaljávanye pride.)

Vecs áldova!

Tak racsúnamo, ka trétja szejá 'zinata, stera de zdá márciusa dr'žána, z-ednim szlédnya bode. Pred zacsétkom té szejá za dobro szpoznamo, csi sze szpomenémo z-oni récsi, stero szo Dr. Roth predszednik po zaklücsenyi drüge szejá na 'zinata délo gledöcs naprêdáli. Med drügim szo szledécsa pravili:

— Z-délom 'zinata szem prevecs zadovolen.

Vü pam sze, ka nájdemo vjedinanje z-szlováskimi nasimi verebratmi na najvisisoi sztubi cérkevno ga ravnanya.

Interkonfessionálnoga zákona, t. j. zákona, steri ravna razmere ednoga vadlíványa k-drúgomi i tej k-dr'závi, escse nemamo. Pred tém pa nemoremo racúnati na dr'zavno szakcioniranye nasi nôvi cerkevni zakonov.

Vláda nase organiziranye z-najvéksov pazkov i dobrovolov gléda i podpéra.

Cérkevni zakon zahteva za dühovnike razmeram primeren dohodek. Ár szo misterne gmâne në vu taksoj sztávi, ka bi telko zmogle, záto potrebujemo neodlásano edno církevno fundáció, z-steré sze dohotek szlabo plácsani dühovnikov lehko dopuni.

Ka sze vadlíványszko vcsenyá ticse, od dvá grüntniva principiuma sze dam voditi: szpunyávanye vadlíványszko vcsenyá je vözaprêti jus církví i vadlíványszko vcsenyé sze vu materszkom jeziki vucsenikov szpunyáva. Pri tema dvóma grüntniva principiuma moremo mi nevkleknyeno võdr'zati, ár sze nyidva povszud pri vszej kulturni národaj prestímata i szamo té, csi szta teva dvá grüntniva principiuma veljávni, je lehko nászhajno vadlíványszko vcsenyé.

Naszlédnye Dr. Roth právijo, ka moremo za naso církev vecs áldova prineszti, doszta vecs, csi nyé scsémo pomágoti vu nyénoj vezdásnyoj, tézkoj sztávi!

Tá récs nasega szvetszkoga nájvisisega predszednika je vrédna toga, da jo vszi poszlühnejo, ki szo v-zotrésnyoj prikapsenoszti z-nasov církvov. Sto lúbi szvojo církev, on rad prinása za nyô áldov. Áldov vu pénézaj, csaszí, mócsi. I naszlédnye tüdi áldov molitvi.

Rázlocsni máli glászi.

Szobotskoga 'zenszkoga evang. drústva létni gyúléjs je februára 20-toga bio dr'záni pod Dr. Sömenojoyce predszedníksztvom, na steroza szo drústva kotrige vu velkom racúní prisle vküper. Predszedákojce naznanilo je racsun dalô od prem. leta blagoszlova punoga dela. Póleg steroza je drústvo 7113 dinárov aldúvalo na popravek orgol. 5000 dinárov je dalô na pred církvov gori posztávleno 'zelezno gráhko. V-posztni nedelaj je dr'zalo verszke zvecsarke na vere podigávanye. Na tom gyúlési szo razdeljeni pod 'zenszkoga drústva szkrbnosztjöv bodócsi fundatiov interesi. D. Sömenojoyce fundátie interes je Kücsan Kálmán II.-ga leta gimnázista, Jun-

kunc Sándorove fundátie interes pa Hickl Desiderius szíromaski pojvár z-Szobote dôbo. Z-cslanarine je 6247 Din. plácsano notri, stero je zdá drústva vrédnoszt. [Zvön toga má tó drústvo escse dvé 1000—1000 dinárov fundátie i 3 delnice z-Prékurske Banke. Szobotsko evang. 'zenszko drústvo uprav jáko hasznovito i blagoszlovno delavnoszt szpunyáva. Vúpamo sze, ka de vszígdar bole i bole naprê hítílo po zacsnyenój blagoszlovenój sztezi. Naszledúvanya példo bode kázalo na církevnom pôli ovi drúgi gmaj 'zenszkim drústvam.

Martyanszka evang. mladézen je na máli fasenek vu Vezérovój ostaríji, na té szpómenek, ka sze je ete fasenek z-mladéncov ni eden në o'zeno, z-devojk pa edna në sla k-mô'zi; sálno razveszeljávanye dr'zála. Ponóvili szo indasnyo szlovenszko sztáro návado: „Bôr szo vlekli.“ Tó je uprav nasega vendszlovenszkoga národa korena, mésztna návada i sze narétci ponúdi prilika nyô ponóviti. Na tó sálno veszelico je ji z-dalésnyi vesznic povóli szprislo vküper, tak sze vídi, ka eti rodjeno lüdsztvo v-tom níkse hüdóbe nevídi, pa je tüdi nega i postúje szvoje národne návade. Indasnyi lépí návad zdr'zanye mí tüdi za dobro szpoznamo i veszelimo sze nyim ali escse je véksa nasa radoszt, ka szo tó veszelico vküper prikapsili z-hasznovitim, dobrim csinényem. Szpómenili szo sze z-toga, kaj nyim vu znóva posztávlenom lépom törmi szamo eden zvon szírotúje. Meszto dvá rekvirérasíva szo szí escse szamo ednoga mogócsi bílí szpraviti. Póbérali szo tak dobrovolne dári, da bodejo mogócsi jedinomi zvoné tüvárísa szpraviti po vrémeni. Dobrovolni áldovov je 850 din. dáno vküper. Veszelice szo tüdi prilike na dobri csinény odprávlanye. Bóg dáj, da tó dobro namenyávanye kak nájhitré tétlo vzeme na szébe i vu 'zítek sztópi!

Oni sze tüdi tó'zijo. Do etoga maó szmo tak miszlíli, ka na tó'zbo szamo mí evangelicsanje mámo zrok. Isztina, ka je nasi tó'zb teliko, kak morszkoga pészka. I vsze té tó'zbé vretina je, ka nase juse, szlobodscsine, pravdé, autonomíjo, stero szmo po vecs sztotin boji zadóbili, nôva nasa vláda nescse szpoznati, z-petámi je klácsi i znóva sze moremo za nyé bojúvati. Z-toga szhája, ka sze sztarisje od dnéva, do dnéva britko tó'zijo, ka evangelicsanszke vucseníke vu dr'zavni soláj (zdaj szo vsze solé dr'zavne) katholicsanszki vucsitelje (pa pomali

szamo táksi bodejo) na katholicsanszki molítev molenyé prisziljavajo. Vu vecs mészta j sze escse i tó godí, ka sze evangelicsanszka deca próti szvojemí verszkomi obcsütényi morejo krí'ziti. Dosztim je escse nas, z-velkimi áldovmi gori posztávleni Diacski dom velka szpica vu ocsáj, vnôga potvárjánya, nevrédna pogovárjánya sírijo na nyega poménsávanye, ali tébole dícsíjo katholicsanszki diacski dom, v-steroga bi radi evang. osznovlenike túdi preszelili. Dr'záva, ste-ra bi mogla na tó verosztüvati, naj sze povszéd, vszákomi z-ednákov merov méri, vszákó vadlúványe prestíma, tó nepravico csiní, ka pl. de-nem v- Szoboti dr'zí i placšúje tri kath. kate-héte, kí verénávuk vcsíjo vu soláj, ali evangeli-csanzskomi dúhovniki, ki vu trê soláj vcsí vere návuk, eden filér plácse nedá. Csi na kath. ve-renávuka vcsenyé dr'záva má pêneze, bi mogla meti na evangelicsanzskoga túdi, ár etak tó mo-remo miszliti, ka szmo m' evangelicsánje dr'závi paszterki i paszterkinye. Zdâ eto pôt naj za-doszta bode z-nasi to'zb! — Z-velkim csüdü-vanyem cstémo v-D. Lendavi vödáni »Néplap« novín nájszlédnyoj stevilki, ka sze katholicsanje túdi tó'zljó. Tó'zijo sze záto, ka je dr'záva vkraj vzéla grofovszko i hercegovszko zemlô, gori jo je razdelila med lüdmí, ali na tó je némiszlila, ka szo oni lasztniki patronusje bíli kath. gmaj-nam i kak táksi szo cerkvi i gmajnszke hrame poprávlali i v-rédi dr'záli. Zdâ pa tak ni imenü-vani patronusje, ni nôvi lasznicke nemárajó za té hrambe, za steroga volo D. Lendavsze cerk-vi törem v dolipodéranya nevarnoszti sztojí. Drúga to'zba katholicsánov je, ka sze nyim ne dájo nazâ vkrâ vzéte verszke solé. Trétja to'zba je, ka púspeci ne imenüjejo v-domácse cerkvi v-Prekmurji rodjene kapláne za plebánuse, za steroga volo oni naveke kaplánje morejo osz-táti, próti tomí v-Szlovenii rodjene tiszka jo vu vszem naprê. Registrálivali szmo té to'zbe, mo-gôcse de nam znábídti tak le'zê nase prenosziti!

Dári na D. Dom. Zenszkoga drústva kot-rige szo pôleg med szebom vönaprávlenoga ré-da ete fasenek z-fankami obilno obészeli D. dô-ma osznovlenike; kakti goszpá dr. Sömenoja, dr. Goljevščekova, vdov. Cserni Károlyova i Ru-žaica. Vszém tém plemenitoga szrdcá daritelki-nyam globoka hvála. Z-Szobote Pétek Kálmán z-tüvárísicov 30, Hujsz Peter 10; z-G. Petrôvec Sebjaniss Gyüri 20; z-Szodisínec Hujsz Alajos 20; z-Predanovec Podlészek Mári 10; z-Borejec

Gyergyék Károly 20; z-Vescsice Norcsics Lajos 20; z-Vanecsa Szedonya Sándor z-tüvárísicov 30, Sável Sándor 30 din, z Szobote Kováts Stevano-va 25 din.

Radoszti glász. Ár nemamo táksega ví-sesnyega popa, ki bi ne mogao potrplénye meti z-nasimi nemocsnosztami; nego szküssenoga vu vszem priszpodobnim tálom, zvün grêha. (Zid. 4, 15.)

CSAPLOVICS FERENC.

Pôleg Gosz-podnogaszvé-

toga szkoncsanya sze je malo prvle escse tak krepek sztarec po krátkom betégi, t. m. 5-ga k-ocsákóm szvojim povrno. Csaplovits Ferenc je szvojeja 'zitka nájevksi tao vu szlúzbi nasega lüdsztva potroso. Narôdo sze je 1844. jul. 11. v Gor. Petrovci, gde szo nyegov ocsa ev. kántor-vucsitel bíli. Od tég szo ocsó v-Püconce pôz-vasi za kántorvucsitela i za nyimi szi je zahvál-na fara 1863. jul 26. szinü, Csaplovits Ferenc zebrała za kántorvucsitela. Bár je kak vucsitel szamo 4 leta bio, dônok celô kak imenitni ig-rar je nepozábleri osztao. Zatém je bio 5 lét davcsni csesztnik, potom pa 38 lét püconszki krô'zni notáros, do 1910. leta, gda je vpokoj sztôpo. Kak nase cerkvi delavnoga i vernoga szinü, ga je püconszka fara túdi pocsesztíla. 1899. febr. 3-ga szi je nyega zebrała za gmân-szkoga inspektora. Tó lépo csészti je Csaplovits Ferenc prêk edem frtao sztotíne noszo na szná-go, na dobro, i na naprêidenve püconszke fare. — Szprévod je t. m. 7-ga popoldnévi ob 3-joj vöri bio v Markisavci, na sterom szo nazôcsi bíli Kühár Stevan i Vezér Géza inspektora, pü-conszke fare kurátorje, prezbiterteje, püconszki szpévni khorus i ogengaszilci, pokojnoga doszta priátelov i velika vno'zina lüdi. Po khorusnoj pészmi: Bôg je nasa obramba (pokonyák je es-cse vu 'zitki 'zelo, naj sze tá peszem popevle pri nyegovom szprévodi), szo Kováts Stevan si-nyôr bogámolili. Po nôvnom popévanyi szo Lut-hár Ádám vzéli szlobôd od pokojnoga i pravíli trôstajôcse, blagoszlávlajôcse recsí obri nepozáb-lenoga drágoga nasega mrtveca. Na grob toga vernoga delavca je püconszka gmána zahvál-noszti vénec polo'zila. Nyegov szpômenek obar-jemo z-lübéznoszjtov, z-postüvanyem i z zahvál-noszjtov.

Szamovolni dári na goridr'zánye i raz-sirjavanye Düsevnoga Liszta Luthár Ádám prov. za szek. 22-50, † Vratarits Ferenc Predanovci

100, Bükvits Ferenc trg. Puconci 10, Benko Marija vucitelica Budonci 30, Horváth Lajos Dolina 6, goszpá Dobrai Jánosova 100 din. — Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Plemenita fundácija. G. Toplak Jožef i tüvárisica, roj. Vogler Margit, petanszkiva prebivalca, szta na vecsen szpömenek szebeborszko-ga nemeskoga Luthar Gergora i nyegove familije imé pri püconszkoj gmáni edno stipendiumszko fundácio nasztavila. Na té cio szta gmáni prekdalá na szebeborszkom határi 2 plüga zemlé, stere dohotek de vszáko leto v'zívao edem szirmaski, szírotinszki deák z-té fare, steri de sze vövcasio. Dönok escse prvle sze more kúpiti 10 vrédnoszti papérov z-dohodka té fundácije i potom szküpní dohotek zemlé v-vrédnoszti papérov bode szlúzo za stipendium. Püconszke fare gyülés je fundácijo, stera od plemenite düse daritelov szvedocsi, z-nájvéksov zahválnosztjov prijao i fundácije liszt vöposztavo. — G. Toplak Jo'zefa i tüvárisice csinénye sze szamo od szébe hváli. Bojdi tüdi blagoszlovleni szpömenek oni, na ké szpömenek je dána tá fundácija! — V-prvésem csaszí szmo dvé szpodobnivi fundáciji meli: Farkasovo v Soproni i Gombocovo pri privésnyoj nasoj sinyoriji Luthár Gergorova bode zdá tretja táksa, doticsno prva eti vu nasoj nõvoj domovini. Bár bi tá lépa példa Toplak Jo'zefa i tüvárisice tüdi drüge z-nase cérkvi verni színov vlékla na priszpodobno plemenito csinénye! Ne-pozábimo, ka: „Dobrovolnoga daritela lübi Bög! I nyegovo imé nõ szamo tam zgorá, nego eti zdclá sze tüdi gorizapise na naszledüvájöcsega vréména zahválne decé mészno táblo: vu szrdca!

Lépi szpomín z-gosztüvanya. Na Cigüth Kolmana i Luthár Marije gosztüvanyi, stero je t. l. februára 20. dr'záno bilo v Szebeborci pri vd. Luthár Jánosovoj, szo darüvali veszéli i dobrovolni szvatovje, na navdüseno goripozványe Titán János sztarisino 220 dinárov na nas Diacski Dom. Prav lépi szpomín osztáne tõ!

Dári na Diacski Dom v püconszkoj fari po zlatoj knigi: Kühár Kálmán Lukáts Puconci 50, Pécek Stevan Kráci 10, Banko Stefan, Me-kitzar Kolman Szebeborci 20—20, Tkauts Lajos Szebeborci, Kutos Stefan Volcsja gomila, Partely Karoly Szebeborci 10—10, Külits Ferenc Brezovci 30, Cigüth Kálmán Borejci 20, Krancsics Károly, Bagári Jo'zef Borejci 30—30, Rehn Jo'zef Kupsinci 10, Zelko Peter gost. Moscsanci 40, Kozic Ivan Murska Sobota 50, Veren Stefan Gorica 20, Marosa Lajos Csernelavci 50, Csarni Miklós Tesanovci 20, Kandal Stevan Moravci

20, Siftar Lajos Szebeborci 20, Kiszilák Mihály Brezovci 15, Cipott Ivan Polana 30, Kolosa János Polana 20, ml. Siftar Maria Polana 10, Kó-dila Sándor, Gerjék Jo'zef Pécsarovci 10—10, N. N. Szebeborci 10, N. N. Markisavci 20, Vukan Árpád Pu'zavci 10, Vratarics Ferenc Predanovci 100, Kozic Stefan Pertocsa 10, Horvath Lajos Dolina 10 din. Vszem daritelom najtoplésa hvála!

Zalivanya glászi. Márca 12. szmo pokopali v Predanovci Vratarics Ferencá. Té vrli miroven i ponizen cslovek je na szredini szvojeja 'zitka, vu 44 let szteroszti osztavo nasz. Kak vnögi drügi, tüdi on je vu bojni pogübo szvoje zdráv-je. Etoga liszta eden najvernési csiteo je bio od zacsetka mao. Gda jo pred ednim tyédnom szvoje szmrti obszlédnyim vzeok-szebi Goszpodnovo szv. vecsérjo, je velikodüšno 100 din. darüvao na goridrzánye etoga nasega lüblenoga liszta i rávnotak 100 din na Diacski Dom. Naj má szladtek grobszki szén, düsa pa zadobi vecsno blázensztvo vu nebészaj! — Veliki vdárec je doszégno Skriléc Ferenc v Predanovci. Zgübo je szvoj veren 'zitka pár, Dani Francisko, stera je szteroszti szvoje 33. leti vu Goszpodni zaszpála. Szprévod nyéni je marc. 13-ga bio med velikim táljemányom. Naj nájde osztávlena familia i szírotinszka csérica tröst vu globokoj szvojoj 'zaloszti pri dobrom Bögi, kí je szírotic ocsa i vdovcov podpora!

Püconszka fara je márciusa 6-ga méla szvoje racsunszko szpráviscse. 1926. leta je notrijemánya méla 52,045-01 D, vödávanya 51,491-27 D. Z-szamorvolni dárov je notripriso ed 433 datelov 9,371-75 D, 44 falátov szvécs na oltár i 144 falátov szvécs v-poszvetsnyeke. Na Diacski Dom je dáno 5083.10 D. pénez 520 l. psenice, 1013 l. 'zita i 35 kg. krumpisov. — Na sinyorije Podpornico je darüvano 1606-45 D. — Na gmánszki hramb poprávlaaye je vöplácsano 8870-75 D. V-hranilnici (sparkasi) i na bojnszkom poszrojili má fara 22,852-80 D. — Solszko-ga notrijemánya je bilo 8791-17 D. vödávanya pa 8795-10 D. Na isztom szpráviscsi je szkoñcsano, ka fara dá ljubljanszkoj gmáni 1000 din. podpore. Na letosnyi sinyorije gyülés sze vöposleta Külits Mihály kurátor i Franko Miklos péneznik. Polovici prezbitero-terov je mandatom dolipretekao. Vszi szo nazáj-odebráni, na meszto pok. Graf. Miklosa pa Kühár Mátyás z-Püconec. Edna solszka dvorána znö-vics bode podiyana. Ponüdbe sze do apr. 15-ga morejo notriposzlati. Na vrélo porácsanye Kühár János prezbitera sze je szkoncsalo, ka sze »Zenszko drüstvo« znövics osznové.

POSTA.

Kozic János Pertocsa. Drügikrát pride. — H. L. Zagreb. Cikke megkéseitten érkezett. Üdv.!